

RECENZJE I NOTY BIBLIOGRAFICZNE

Ángel Martínez Gutiérrez, *Nuevos títulos de protección de carácter comunitario para los vinos de calidad a propósito de la nueva OCM del vino*, Madrid 2011, ss. 268.

Wraz z wejściem w życie 1 sierpnia 2008 r. rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w sprawie wspólnej organizacji rynku wina w Unii Europejskiej zapoczątkowana została gruntowna reforma sektora produktów winiarskich. Konieczność jej wprowadzenia związana była ze stopniowym pogarszaniem się reputacji wina gatunkowego wytwarzanego w Unii Europejskiej na rynkach światowych, a co za tym idzie – coraz gorszymi wynikami w rynekowym współzawodnictwie z winami produkowanymi między innymi w Ameryce Południowej i Australii. Cele reformy zakładały więc wzmocnienie na światowych rynkach pozycji wina gatunkowego wytwarzanego w państwach UE, odzyskanie utraconych rynków zbytu produktów winiarskich oraz pozyskanie nowych, a także zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania rynku wina opierającego się na transparentnych zasadach, zapewniających równowagę pomiędzy jego popytem a podażą. Warunkiem *sine qua non* wprowadzenia reformy stało się zatem opracowanie nowych środków ochrony produktów winiarskich w Unii Europejskiej.

Dlatego z uznaniem należy przyjąć ukazanie się recenzowanej książki, wydanej w ramach prac Katedry Prawa Przemysłowego Uniwersytetu w Jaén. Autor ukazał w niej problematykę nowych form ochrony win wytwarzanych w państwach UE, które zostały wprowadzone wyżej wymienionym rozporządzeniem. Wejście w życie wyżej wymienionego aktu prawnego spowodowało konieczność implementowania jego treści do bazowego rozporządzenia Rady nr 1234/2007 (tzw. rozporządzenia o wspólnej jednolitej organizacji rynku) i przyczyniło się do zharmonizowania regulacji dotyczących produktów winiarskich z innymi produktami rolnymi.

Książka składa się z trzech części, poświęconych kolejno: ewolucji regulacji normatywnych dotyczących tak zwanych win gatunkowych – zakończonej wprowadzeniem jednolitego rynku wina w UE, wspólnotowym formom ochrony nazw pochodzenia oraz oznaczeń geograficznych win w świetle regulacji rozporządzenia Rady nr 479/2008, a także relacjom pomiędzy powyższymi formami ochronnymi produktów winiarskich a zastrzeżonymi znakami towarowymi funkcjonującymi na terenie Unii Europejskiej. Każda część dzieli się na mniejsze, bardzo rozbudowane jednostki redakcyjne. Rozważania zawarte w monografii są szczegółowe, poparte licznymi przykładami świadczącymi o znakomitej znajomości problematyki badawczej przez Autora.

W ramach noty warto zwrócić uwagę na kilka zagadnień. Produkty winiarskie zostały objęte wspólną organizacją rynków rolnych już w latach 60. XX w. Od tego czasu nastąpił dynamiczny rozwój prawodawstwa w tej dziedzinie. Pod koniec 1999 r. obowiązywało blisko 130 rozporządzeń, dyrektyw i decyzji regulujących rynek produktów winiarskich, znacznie utrudniających jego funkcjonowanie. Zasadniczą zmianę w tej mierze przyniosła reforma wspólnej organizacji rynku wina z 1999 r., która pomimo niewątpliwych zalet (np. uporządkowanie prawodawstwa dotyczącego produktów winiarskich), nie doprowadziła do zmniejszenia nadwyżek produkcji wina, z jakimi borykały się od dłuższego czasu poszczególne państwa UE. W dalszym ciągu wspólnotowe produkty winiarskie przegrywały rywalizację ze swoimi odpowiednikami z Argentyny, Chile bądź Australii. Konieczna okazała się kolejna reforma rynku wina, której celem było zwiększenie konkurencyjności jego producentów, a także ugruntowanie reputacji produktów winiarskich pochodzących z UE jako najlepszych na świecie.

Dlatego niezbędne stało się wypracowanie przez Unię Europejską nowych form ochrony produktów winiarskich. W tym celu wspomnianym rozporządzeniem nr 479/2008 wprowadzono podział na produkty winiarskie o chronionych nazwach pochodzenia oraz o chronionych oznaczeniach geograficznych. Pierwszy termin odnosi się do nazwy regionu, określonego miejsca lub w szczególnych przypadkach kraju, którego nazwa służy do opisu produktu winiarskiego. Drugim oznacza się nazwę regionu, określonego miejsca lub w szczególnych przypadkach kraju, którego nazwa służy do opisu wina. Autor wykazał, że wysoka skuteczność ochrony produktów winiarskich objętych powyższymi środkami wynika z obowiązku ich rejestracji przed wprowadzeniem do obrotu, której mogą dokonać przykładowo grupy producentów rolnych z danego regionu.

Ustanowienie wspomnianych form ochronnych przyczyniło się także do uproszczenia zasad etykietowania i oznaczania win – między innymi poprzez możliwość podania nazwy odmiany winorośli i rocznika na etykietach wszystkich kategorii wina. Wpłynęło także na uproszczenie procedur i zwiększenie liczby transakcji tymi produktami. Cenne uzupełnienie prezentowanej problematyki stanowi porównanie powyższych środków ochrony produktów winiarskich z ochroną wynikającą z legitymowania się przez dany produkt zastrzeżonym znakiem towarowym.

Kluczową kwestią w pracy jest także problematyka celowości wprowadzenia reformy jednolitego rynku obrotu winami w UE. Autor ukazał, że z jednej strony reforma została wprowadzona w celu zlikwidowania zbyt wielu form ochrony win funkcjonujących aż do momentu jej wprowadzenia, z drugiej zaś – jej zadaniem miała być redukcja listy tytułów ochronnych funkcjonujących w wymianie handlowej. W rezultacie wprowadzenie nowego systemu ochrony win wytwarzanych w państwach UE spowodowało ujednoczenie form ochrony prawnej win w stosunku do innych produktów funkcjonujących w sektorze rolno-spożywczym.

Należy podkreślić, że Autor nie poprzestał na pokazaniu jedynie korzyści płynących z nowej reformy, ale także podjął krytykę niektórych jej rozwiązań. Zastosowana bowiem w nowej reformie technika legislacyjna wywołuje liczne wątpliwości interpretacyjne, co prowadzi do negatywnych – zdaniem wielu ekspertów – zmian tradycyjnych form ochrony jakości wina.

Książkę Á. Martíneza Gutiérreza można polecić tym, którzy zajmują się jednolitym rynkiem europejskim win gatunkowych. Pozwala ona zrozumieć formy ochrony prawnej tych produktów oraz celowość nowej regulacji w tym zakresie.